

7/1994 LEGEA, maiatzaren 27koa, merkataritza iharduerari buruzkoa.

ZIOEN ADIERAZPENA

Gure Autonomi Elkartean lehen aldiz merkataritza-iharduera antolatu duen maiatzaren 19ko 9/1983 Legea indarrean jarri zenetik hona hamar urte baino gehiago igaro diren honetan, iharduera horren administrazio-arau berriak egiteko beharra sortu da zenbait gorabehera dela eta.

Esan beharra dago 9/1983 Legea erreferentzia egokia dela gauza askotarako eta hura aplikatetik eratorritako praktika testu berri osorako argibide izan dela. Halere, funtsezko aginduetako batzuk berrikusi behar dira, gure barne-merkataritzaren etorkizuna aurrikusiz, hori izango baita araubideak oinarritzat izango duen eremu materiala.

Hain zuzen, 1986.eko urtarrilaren 1ean sartu ginen Europako Elkartean, eta estatuen batezartze-bide dinamikoa den horren unerik gailenena Europako Merkatu Bakarria ihardunean jartzea da. Gertaera horrek legezko eta egitezko aldaketak eragingo ditu, eta horiek direla eta, gizarte eta ekonomia-harremanak berriz egituratuko dira. Gauzak horrela, tokiko merkatuek eta merkatu txikiak gero eta erreferentzia zentzugabeagoa osatuko dute, eta handiak, zabalak eta lehiarako prest daudenak hartuko dira kontuan.

Gure barne-merkatua eta merkataritza-enpresak bultzatu behar dituen gaurkotasun- eta berritasun-asmoak agerpen asko ditu araubide berrian.

Batetik, legearen eremu materialak merkataritzaren betidaniko ikusmoldea gainditu du. Merkataritza ekoizpenaren eta kontsumoaren arteko beharrezko maila delakoa zabalago hartzen da, bien arteko lotura askotan gertatzen baita bitartekari baten banaketa-zerbitzuen beharrik izan gabe. Bestetik, salgaiak banatzen dituen enpresa baten iharduera lege honi atxiki behar zaio, salgaiak kontsumorako direnentz kontuan izan gabe. Azkenik, edozein zerbitzu-enpresak bere iharduera lege honen arabera egokitu beharko du, zerbitzu horiei buruzko berariazko araubideren batek arautzen ez duenean.

Gaurkotasunerako interesgarria den beste ezaugarri bat betidanikoetatik bereizten diren merkataritza-formulak arautzea da, gaur arte gure legedian ageri ez zirenak, hala nola, urrutiko salmenta, sustapeneko salmenta, aldizko salmenta eta makina automatikoen bidezkoa, edo behar bezainbatean arautuak izan ez direnak.

Eraberritzearen gaurkotasun-asmo hori testu berriak islatzen duen merkataritza-enpresaren eta bere ihardueraren ikuskeran ere nabarmena da. Batetik, merkatariek euren negozioa ezagutu behar dute, iharduerak garaiz egitamutu: azken finean, enpresa antolatu behar dute. Bestetik, enpresek ez dute merkatua eta enpresaren derrigorrezko gardentasuna nahas dezakeen arauz kanpoko iharduerarik izan behar, bestela ez baitira bermatuko merkatu horretan biltzen diren interes desberdinak, batzuetan oso elkarren aurkakoak izaten direnak.

Eraberritzearen berritasun-asmoa nabarmen gertatzen da, autonomi elkarteko araua izanik berorren aginduetan gai horretako araugintza-aginpidea agortzeko ahalegina egiten den aldetik. Eremu hori zehazten ari dira Konstituzio Auzitegiaren zenbait adierazpen, arlo honekin lotuta dauden edo berekoak diren gaiei buruzkoak, hala nola, ekonomia-ihardueraren oinarriak, lehiaren defentsa, berdintasunerako oinarritzko baldintzak, zuzenbide pribatuko eta auzibideko legedia eta osasun-arloa.

Bigarrenik, legediaren eraberritze honen sorburu den beste bigarren ideia bat legeak ageri duen sistematizatzeko ardura da. Horren arabera, araubidezko sail bakar batean bilduko dira antolaketari buruzko erabaki guztiak, eta horiei, produktu eta zerbitzuen sustapenerako merkataritza-ihardueraren araudia ere gehituko zaie, merkataritza-lehiaketek osatutakoa. Halaber, testu berriak publizitate eta informazioari buruzko erabakiak ere baditu, bai eta araudietako aginduen eraginkortasunaren kontrolari buruzko idazpuru bat ere.

Testuaren sistematizazioa praktikotasunez egin da, eta, ondorioz, aginduen idazkera eta arlo honekin lotuta dauden edo arlo berari dagozkion beste jaurbide batzuen aipamenak benetan ulergarriak dira. Horrela, lege honek helburu duen araugintzari argitasun nabaria eman zaio, edukinen zehaztasunari kalterik egin gabe, edukinok araudi bidez garatzeko errazak gerta daitezkeelarik. Horri esker, zuzenbide-estatuaren iharduerarako ezinbestekoak diren gai honen lege-defentsari buruzko alderdiak indartuko dira.

Hirugarrenik, eraberritzea planteatzerakoan orientabidezko zentzu zabal eta parte hartzekoa izan da kontuan. Bideratzeko ahalmena aginduek azaltzen duten merkatu eta merkataritza-iharduerarekiko ikuskeran islatzen da.

Zabaltasuna eta parte hartzeko izaera arauaren onarpenaren aurreko eta ondorengo zenbait alderdik adierazten dute.

Batetik, araua prestatzeko lanetan kontsumitzaile, langile, enpresari eta udalek parte hartu dute. Haietan sortu diren gogoetak baliagarriak izan dira aginduen ikusmolde egokituagoa emateko, bai eta doakienek harrera hobea egiteko ere.

Bestetik, arauan, merkataritza-ihardueretarako kide anitzeko partaidetza-organo bat sartu da, gizarte- eta ekonomia-eragileen arteko eztabaidaren bitartez gai honetan adostasuneko politika zabalagoa garatu ahal izan dadin.

Azkenik, Euskal Herriko Autonomi Estatuaren 3/1979 Lege Organikoan jasotzen diren agin-pideak izendatu behar dira, bereziki 10. ataleko 25, 27, 28 eta 31 zenbakietan agertzen direnak, lege honen gaitzaile baitira.

I. IDAZPURUA

EZARPEN EREMUA

1. atala.– Legearen helburua.

Lege honen helburua merkataritza-iharduerari administrazio-araubidea ezartzea da, bai eta Euskal Herriko Autonomi Elkarteko merkataritza-egitura hobetzea ere.

2. atala.– Merkataritza-iharduera. Zer den.

Lege honen ondorioetarako, merkataritza-ihardueratzat hartzen da saltzeko eskuratutako produktu edo salgaiak merkaturatzea, salgai horiek nabarmen aldatu gabe, bai eta ekoizle, eskulan-gile edo industrialariak zuzenean azken saltzea ere.

Azken kontsumorako ondasunak, ekoizpen-prozesuetan, merkataritzakoetan edo besteri zerbitzuak ematekoetan sartzekoak ez direnak dira.

3. atala.– Besteri zerbitzuak ematea.

Merkataritza-ihardueratzat hartuko da, halaber, besteri zerbitzuak ematea ere, aurreko atalean zehaztutako azken izaeraz merkatuan eskaintzen direnean.

Besteri zerbitzuak ematea ere lege honen agintepean egongo da, beti ere hari buruzko bestelako arau zehatzik ez dagoenetan.

II. IDAZPURUA

MERKATARITZA IHARDUERA GAUZATZEA

I. ATALBURUA

HATSAPEN OROKORRAK ETA GAUZATZEKO BALDINTZAK

4. atala.– Merkataritza-ihardueraren esparrua.

Merkataritza-iharduera lehia aske eta leialaren hatsapenaren arabera garatuko da eta kontsumitzaile eta erabiltzaileen defentsarena kontuan izanez, merkatu-ekonomiaren eta haren plangintza orokorraren esparruan.

5. atala.– Ohiz kanpoko neurriak eta legez kanpoko praktikak.

1.– Aurreko atalean ezarritakoari kalterik sortu gabe, Eusko Jaurlaritzak, merkataritzako aginpi-dea duen sailaren proposamenez, ohiz kanpo iharduerarako neurriak hartu ahal izango ditu elikagaien eta/edo behar-beharrezko produktuen banaketa-bideetan, horniketa-defizitak hala eskatzen duenean.

2.– Merkataritza-iharduera gauzatzerakoan ezin egingo da produktuen ohizko banaketaren edo zerbitzu-emanketen prozesuan unean uneko edo etorkizunerako arrazoitu gabeko bereganatze, geratze edo garestitzea sor dezakeen praktikarik, ez eta inolako bereizkeriarik sor dezakeenik ere, horrelako praktikak kontsumitzaile eta erabiltzaileen kalterako izan daitezenean.

6. atala.– Gauzatzeiko baldintzak.

1.– Merkataritza-iharduerak indarrean dagoen legediaren arabera beharrezko gaitasun juridikoa dutenek gauzatuko dituzte.

2.– Enpresa-askatasunaren hatsapen orokorrari kalterik sortu gabe, baldintza eta gaitasun jakin batzuk edo halako titulazio eskatu ahal izango dira administrazioko emakida edo baimen bereziren bat behar duten edo produktu edo zerbitzuaren izaera dela eta trataera berezia eskatzen duten merkataritza-iharduerak gauzatzeiko, bai eta herri-interesa kontuan hartzeagatik ere.

3.– Jaurlaritzak, 21. atalean jasotakoari kalterik sortu gabe, merkataritzako iharduera-modu jakin batzuetan aritzeko baldintzatzat jo ahal izango du, araudiz, berme edo fidantzak ematea, interes orokorreko arrazoiak medio.

7. atala.– Merkataritza-enpresen betebeharrak.

Merkataritza-enpresek beren iharduera eta ihardunbiderako ezarrita dauden agiri, informazio, liburu edo erregistroari buruzko betebeharrak bete beharko dituzte eta dagozkien Ekonomia Ihardueragatiko Zergaren idazpuruetan izena emanda egon beharko dute.

II. ATALBURUA

ESKAINTZAREN ETA PREZIOEN BALDINTZAK

8. atala.– Eskaintzaren baldintzak.

1.– 4. atalean ezarritakoaren arabera, merkataritza-iharduera gauzatzerakoan, produktu edo zerbitzuen jatorri, kalitate eta kopurua, prezioa eta salmentako edo emanketako baldintzak, eskainitakoak izango dira eta, beti ere, haiek arautzen dituen araudiaren arabera eska daitezkeenak.

Eskaintzaileak, horretarako, produktu edo zerbitzua ezagutzeko informazio egokia, erabilerak dituen arriskuak eta eskuratzeko baldintzak jakinarazi beharko ditu.

2.– Halaber, merkataritza-eragiketarik gertatzen bada eta hartzaileak hala eskatuz gero, merkataritza-enpresek derrigorrez eman beharko dute merkataritza-eragiketari buruzko xehetasunak azaltzeko nahikoa agiri.

9. atala.– Produktu eta zerbitzuen prezioa.

1.– Eskaintza egiten dutenek askatasuna izango dute produktu eta zerbitzuen prezioa finkatzeko, indarrean dagoen legediak ezarritako mugen salbuespenaz.

2.– Merkataritzarako produktuek argi azalduko dute zein den haien prezioa, hartzaileek eskaintzaileari galdetu beharrik izan ez dezaten. Erakustokietako gaien prezioak kanpotik ikusteko moduan jarri beharko dira. Erabiltzaileekiko zerbitzuak eskaintzen dituzten merkataritza-etxe guztiek jendeak ikusteko moduan azaldu beharko dituzte gaiei aplikatu dakizkiekeen prezioak.

Prezioen informazioari dagokionez, salbuespen edo baldintza bereziak ezarriko dira araudi bidez segurtasuna, homogeneotasuna nahiz produktu edo zerbitzuaren izaera dela eta.

3.– Multzoka saltzeko diren produktuetan, neurri-unitate bakoitzari dagokion prezioa adieraziko da. Multzoka saldu ohi diren produktuetan, aldezturik ezarritako kopuru edo bolumenetan jartzeko badira salgai, ohizko neurri-unitateko prezioa azalduko da, produktuaren neurria eta prezioa guztira.

4.– Iragarritako salmenta-prezietzat hartuko da eskura ordaindu ondoren lortutako produktu edo zerbitzuari zerga eta guzti dagokion prezioa.

5.– Merkataria onartzen diren ordainbideak zeintzuk diren azalduko du, bai eta produktua itzultzeko aukerarik ba al dagoen ala ez eta itzultze hori, erosleari interesatzen edo komeni zaiolako bakarrik bada, zein baldintzatan gauzatuko den ere.

III. ATALBURUA

BIDEGABEKO PUBLIZITATEA

10. atala.– Bidegabeko publizitatea merkataritza-iharduera gauzatzerakoan.

1.– Eusko Jurlaritzak, atal honetan ezarritakoaren arabera eta kontsumitzaile eta erabiltzaileen bidezko interesen defentsarako, merkataritza-iharduera gauzatzerakoan bidegabeko publizitatea erabiltzea saihesteko beharrezkoak diren ekintzak sustatuko ditu.

2.– Horretarako, eta legez ezarritako ekintzei kalterik sortu gabe, bere kabuz edo doakionaren eskariz, bidegabeko publizitatea eten edo aldatzeko ihardunbidea izapidatu ahal izango du Eusko Jurlaritzak auzitegi aginpidedunean, indarrean dagoen publizitateari buruzko legediaren arabera.

IV. ATALBURUA

MERKATARITZA-ETXEA

11. atala.– Merkataritza-etxea.

Merkataritza-iharduera merkataritza-etxe batean gauzatu beharko da, lege honen III. idazpuruan, salmenta-modu bereziei buruzkoan, ohartemandako salbuespenetan ezik.

Merkataritza-etxetzat hartuko dira merkataritza-iharduera batera atxikitako eraikinak eta tegiak.

Jendearentzat irekita daudeneko ordu eta egunak kanpoaldetik ikusteko moduan jarriko dira merkataritza-etxeetan.

(...)

III. IDAZPURUA

SALMENTA MODU ETA PRAKTIKA BEREZIAK

I. ATALBURUA

OHIZKO MERKATARITZA-ETXETIK KANPOKO SALMENTAK

14. atala.– Motak.

Ohizko merkataritza-etxetik kanpo gauzatutako salmentak dira kaleko salmentak deiturikoak, etxez etxeakoak, urrutikoak eta aldizkoak.

15. artikulua.– Kaleko salmentaren definizioa.

Kaleko salmenta da merkataritza-establezimenduetatik kanpo, postu edo instalazio desmuntagarrietan zein ibilgailuetan, egindakoa. Kaleko salmenta gune publikoetan eginez gero, beharrezkoa izango da dagokion baimena izatea.

16. artikulua.– Kaleko salmenta arautzea.

1.– Udalek kaleko salmenta arautu ahal izango dute beren udalerrietako lurraldean. Udal-araudian lekuak, salmentarik gabeko perimetroak, aldizkakotasuna, ordutegia eta baimendutako produktuak zehaztuko dira eta kaleko salmenta moten ezaugarriak jasoko dira, honako hauek berezita:

a) Aldizkako merkatuak, ohikoak zein ezarpen berrikoak, leku edo gune jakinetan kokatutakoak eta maiztasun finkokoak. Horiek astean bi aldiz antolatu ahal izango dira gehienez.

b) Feriak, jaiak, herriko ospakizunak direla eta, noizean behin ezartzen diren azokak.

c) Denda-kamioietan edo kaleetan jartzen diren postuetako salmentak, egoera eta baldintza jakinetan baimendutakoak.

2.– Udalerrian kaleko salmentan aritzeko baimena duen pertsonari identifikazio-txartela emango dio udalak, non baimenaren funtsezko datuak agertuko baitira; txartel hori ikusteko moduko leku batean jarriko da, bezeroek eskura izan dezaten. Era berean, txartelean adieraziko da, hala bada-gokio, kontsumitzaileen erreklamazioei erantzuna emango zaien lekuko helbidea. Helbide hori,

betiere, salmentaren ordainagiri edo egiaztagirian azalduko da. Horrez gain, kaleko salmentarako baimena duen titular orok jarduera ekonomikoaren arriskuak barne hartuko dituen erantzukizun zibileko aseguruia izan beharko du.

17. artikulua.– Kaleko salmentarik gabeko hiri-perimetroa.

Udalerrri guztietan zehaztu ahal izango da hiri-perimetro bat, zeinetan ezin izango den kaleko salmentarik egin. Perimetro hori zehazteko hirigintzari, ingurumenari edo irisgarritasunari buruzko irizpideak erabiliko dira.

18. artikulua.– Bazter geratuak.

Feriak, jaiak eta herriko edo ohiturazko ospakizunak direla eta ezartzen diren azoken kasuan, udalerrri bakoitzak zehaztuko du horietako zeintzuk geratzen diren aurreko artikuluan aipatutako kaleko salmentarako debeku-perimetrotik kanpo.

19. atala.– Jagotea eta kontrola.

Kaleko salmentari dagokionez, udalei dagokie garbitasun-, osasun- eta segurtasun-arauak eta merkataritza-iharduera arautzen dutenak betetzen direla bermatzea, bai eta arau-hauste arin eta larriak kontrolatu eta zigortzea ere, beste herri-administrazio batzuei egotzitako aginpideei kalterik sortu gabe.

20. atala.– Etxez etxeko salmenta.

1.– Etxez etxeko salmentatzat hartzen da bizileku pribatuetan, astialdi- eta bilera-lekuetan, lantokietan eta antzekoetan egindako eskaintzaz gauzatzen dena eta ez saltzailearen merkataritza-etxean egindakoaz.

2.– Salmenta-mota hori eskaintzeko publizitatea kontsumitzaileari eman beharko zaio, eta ondorengo alderdiak izan beharko ditu:

- a) Enpresaren bereizgarriak eta helbidea.
- c) Produktu edo zerbitzua merkatuan zalantzarik gabe hautemateko beharrezkoak diren datuak.
- d) Ordaintzeko kopuru, modu eta baldintzak, bidaltzeko gastuak eta epea.

3.– Beste edozein motatako salmentaren bidez eskuratutako salgaiak etxera eramatea ez da aurreko gaiaren barruan sartuko.

21. artikulua.– Baldintzak.

1.– Etxez etxeko salmentak egiten dituzten enpresek Administrazioako agintarien eskura izan beharko dute beren xedearen arabera eskatu beharrezkoak diren baimen sektorial guztiak, bai eta salmenta mota horretan parte hartzen duten langileen zerrenda eguneratua ere.

2.– Saltzaileak agiriak erakutsi beharko ditu, zein enpresarentzat ari den eta harentzat zer-nolako izaerarekin saltzen duen azaltzeko.

22. atala.– Urrutiko salmenta.

1.– Urrutiko salmenta da saltzaileak bere eskaintza komunikabideren baten bitartez eginez gauzatzen dena, eta erosleei eskakizunak komunikabide horren bidez edota urrutiko beste batez egiteko eskatzen dielarik.

3.– Beti ere, benetako produktuak eskaintzen denaren ezaugarri berberak izango dituela bermatuko da.

4.– Eskaintzaren publizitateak ondorengo alderdiak jaso beharko ditu:

a) Enpresaren identifikazioa eta helbidea.

b) Produktu edo zerbitzua, merkatuan zalantzarik gabe hautemateko beharrezkoak diren datuak.

c) Ordaintzeko kopuru, modu eta baldintzak, bidaltzeko gastuak eta epea.

5.– Kontsumitzaile edo erabiltzaileek alde zuzenetik eskatu dituzten produktu edo zerbitzuak bakarrik bidali ahal izango dira.

Aurreko leerroaldian azaldutakoa ez da produktuen sustapenerako lagin edo opariak bidaltzerakoan ezarriko, guztiz doakoak direla argi eta garbi azaltzen bada, bai eta kontsumitzaileak inolako erantzukizunik ez duela ere.

23. atala.– Aldizko salmenta.

1.– Aldizko salmenta izenez ezagutzen da iharduera horretarako ohizkoak ez diren merkataritza-etxeetan hilabete baino denbora laburragoz gauzatu eta kaleko salmenta ez dena.

2.– Salmenta mota hori Eusko Jaurlaritzan merkataritzaren arloko eskumena duen sailari jakinarazi beharko zaio.

3.– Jakinarazpenean honako alderdi hauek zehaztu beharko dira:

a) Saltzailearen identifikazioa.

b) Produktuen ezaugarrien azalpena.

c) Baldintza fiskal eta administratiboaren betekuntza.

d) Lokala erabiltzeko agiria.

4.– Aldizko salmenta berriazko legepean ez dagoen enkante bidez gauzatzen denean, hau da, enkantetat produktuak gainontzeko balizko erosleek baino diru-kopuru handiagoa eskaintzen duenari ematea dela ulertzen denean, produktua esleitzeko gutxieneko baldintzen zehaztapena ere eskatuko da.

II. ATALBURUA

BESTE SALMENTA-MODU BEREZIAK

24. atala.– Merkealdiko salmenta.

1.– Enpresariak prezioak ezartzeko eta egoki deritzen eskaintzak egiteko duen askatasunari kalterik sortu gabe, publizitatean merkealdiko salmenta izena ez da erabiliko, indarrean dagoen legedian ezarritakoaren arabera, salmentetan ohizko prezioa, urtaro-aldaketa, denboraldi-amaiera edo aipatu legedian zehaztutako denboraldi edo sasietan salgaiak berri beharra dela eta, jaisten denean baizik. Nolanahi ere, merkealdien publizitatea urteko bi denboraldi edo sasoiara mugatuta geldituko da, denboraldi bakoitzean bi hilabetekoa izango delarik gehienera.

Salmenta-modu hau egiteko, merkataritza-gaietan aginpidea duen sailari horretan hasi baino lehen jakinaraziko zaio.

2.– Salmenta horietan, zalantzarik ez sortzeko moduan azalduko da produktu bakoitzaren lehengo prezioa eta orain eskaintzen dena, 9. ataleko 2. idazatian oharmandako berezitasunez.

3.– Merkealdiko salmenta izenaren erabilera debekatuta dago ondorengo gaiak saltzeko:

a) Hondatuta daudenak.

b) Merkealdiko salmentarako eskuratutakoak.

c) Merkealdiko salmentak hasi baino hilabete lehenago azken kontsumitzailearentzako salgai ez zeudenak.

4.– Salgai dauden produktu guztiak merkealdikoak ez badira, beherapena dutenek egoki bereizita egon beharko dute besteetatik.

25. atala.– Soberakinen salmenta.

1.– Soberakinen salmenta produktu hondatuak edo erabiltzen ez direnak saltzea helburutzat duen salmenta da.

2.– Salmenta-mota horretan eta horren publizitatean nahikoa argibide eman beharko da eragin duten egoera eta zergatiak azaltzeko.

3.– Salgai dauden produktu guztiak soberakin-salmentakoak ez badira, salmenta-mota honetan eskainitakoek besteetatik aldendurik egon beharko dute.

26. atala.– Azken-salmentak.

1.– Azken-salmentatzat hartuko da ondorengo arrazoiren bat dela eta ohiz kanpo egindako salmenta:

a) Merkataritza-ihardueraren behin-behingo edo behin-betiko etenaldi osoa edo zatizkoa. Etenaldia zatizkoa bada, azken-salmentako salgaiak zein diren adierazi beharko da.

b) Aretoa itxi edo aldatzea.

2.– Azken-salmentak merkataritza-etxearen izakinak izan diren produktu edo salgaietan bakarrik izango du eragina.

3.– Azken-salmentako publizitate guztietan adierazi beharko dira eragin duten arrazoiak, bai eta hasiera-data eta iraupena ere. Halaber, lehengo prezioa eta salgai horrentzat eskaintzen dena edo azken-salmentari aplikatu dakiokeen beste edozein pizgarri ere adierazi beharko da.

4.– Azken-salmenta merkataritza-gaietako aginpidea duen sailari jakinarazi beharko zaio hasi baino zazpi egun lehenago, zergatia, hasiera-data, iraupena eta salgaien zerrenda ere azalduz.

27. atala.– Baldintzak.

Azken-salmentak produktuak salgai egon diren merkataritza-etxe berean egin beharko dira, ezinbesteko arrazoiren batek edo epailearen edo administrazioaren ebazpenen batek galeratzen ez badu edota salmenta egiteko zergatiek besterik eskatzen ez badute.

Azken-salmenta deitzeko, aurrekoa amaitu zenetik 12 hilabeteko epeak igaro beharko du, ezbehar edo ezinbesteko arrazoiak eragindakoa ez bada.

28. atala.– Sustapeneko salmenta.

1.– Sustapeneko salmentak izango dira produktu edo zerbitzu jakin batzuen salmenta ezagutarazi edo bultzatzea helburutzat dutenak erosleei abantailak eskainiz, hala nola, deskontuak, opariak, sariak edo beste edozein pizgarri.

2.– Sustapeneko salmentak nahikoa argibide eman beharko du aldez aurretik edo egin bitartean, alderdiok argi azalduz:

- a) Sustapenaren xede diren produktu edo zerbitzuak.
- b) Sustapenaren baldintzak.
- c) Sustapenaren indarraldia.

3.– Saltzaileak itxaron daitekeen eskaera hornitzeko adina izakin izan beharko du, eta publizitateak ez du eskainitako produktuaren izakinik den alditik gora iraungo.

4.– Sustapeneko salmentaren xede diren produktu edo zerbitzuek ez dute euren balioa murriz dezakeen inolako kalterik izango.

29. atala.– Salmenta automatikoa.

1.– Salmenta automatikoa horretarako prestatuta dauden makinaren bitartez egindakoa da, eskatzen den diru-kopurua haietan sartu ondoren, saltzaileak bitarteko-lanik egingo ez duelarik.

2.– Mota honetako praktikarako, ondorengo datuak makinan azalduko dira ongi ikus daitekeen lekuan:

b) Saltzailearen bereizgarriak, bai eta bere helbidea ere, makina hondatu edo erreklamazioren bat sortzen denerako.

c) Erabiltzeko baldintzen eta produktu edo zerbitzuen azalpena.

3.– Salmenta-mota honetan erabilitako makinek sistema bat izan beharko dute, salgairik ez dagoenean edo makina bera gaizki dabilenean dirua itzultzeko.

4.– Edari alkoholdunak eta tabakoa makinaren bidez saltzeko, Drogamenpekoen alorreko Aurrehartzeko, Laguntza eta Birgizarteratzeari buruzko 15/1988 Legean edo lege hori ordezkatu edo garatzen duen araudian ezarritakoaren arabera jokatu da.

5.– Elikagaien salmenta automatikoa horiek indarrean dagoen berariazko araudiaren arabera ontziratu eta etiketatuak daudenean bakarrik egin ahal izango da.

III. ATALBURUA

MERKATARITZA-PRAKTIKA BEREZIAK

30. atala.– Katea edo piramide gisako salmenta.

1.– Piramide edo katea gisako salmentatzat joko da kontsumitzaile edo erabiltzaileei produktuak edo zerbitzuak prezio merkean edo doan eskaintzea, horren ordainetan kontsumitzaile edo erabiltzaileek, zuzenean nahiz zeharka, beste bezero batzuk edo halako salmenta-kopurua lortu behar izango dutelarik.

2.– Debekatu egiten da kontsumitzaile nahiz erabiltzaileek katea edo piramide gisako salmentetan bitartekari izatea.

31. atala.– Sari edo opariak banatzeko zozketak.

Merkatari batek edozein kontsumitzaile edo erabiltzailerik halako zozketa dela eta sari edo opariren bat dagokiola esaten dionean, ezin izango dio, ez zuzenean ez eta zeharka ere, horiek emateko inolako zerbitzu edo produkturik erosarazi.

V. IDAZPURUA

ARAU HAUSTEAK ETA ZIGORRAK

38. atala.– Arau-haustekak.

1.– Bestela erator daitezkeen erantzukizunei kalterik sortu gabe, merkataritza-ihardueraren antolaketako arau-haustetzat hartuko da:

- a) 5. ataleko 2. idazatian debekatutako iharduerak gauzatzea.
- b) Merkataritza-iharduerarako ezarritako baldintzak ez betetzea.
- c) Eskaintzen diren produktu edo zerbitzuek izan beharreko baldintzak ez betetzea, haiei buruzko argibiderik ez ematea eta agiriei buruzko betebeharrak ez betetzea, 8. atalaren arabera.
- d) 9. atalean prezioei eta salmentarako baldintzei buruz datozen erabakiak ez betetzea.
- e) Engainu bidezko publizitatea eta, indarrean dagoen legedian agindutakoaren arabera, produktu, iharduera, ondasun edo zerbitzu jakin batzuen publizitatea arautuko duen araubidean ezarritakoa ez betetzea.
- f) 11. atalean agindutakoez kanpoko merkataritza-iharduerak gauzatzea.
- g) Merkataritza-etxeak irekitzeari buruzko arauak ez betetzea.
- h) Indarrean dagoen legerian aurreikusitako merkataritza-ordutegien araubidea honela haustea: merkataritza-gunea baimendu gabeko ordutegian edo baimendu gabeko igande edo jaiegunean irekitzea, establezimendua irekita edukitzeko gehieneko denbora ez betetzea edo irekita dagoen ordutegia eta egunak agerian jarrita ez edukitzea.
- i) Kaleko salmentako produktu, leku, egun eta orduei dagozkien baldintzak ez betetzea, eta orobat baimendutako titularrei eta horiek uneoro identifikatuta egon beharri dagozkienak ez betetzea.
- j) Etxez etxeko salmentari dagokionez, 20 eta 21. artikuluetan aurreikusitakoa ez betetzea.
- k) Urrutiko salmentari dagokionez, 22. artikuluan aurreikusitakoa ez betetzea.
- l) Noizbehinkako salmentari dagokionez, 23. artikuluan aurreikusitakoa ez betetzea.
- m) Aldez aurretik jakinarazi gabeko edo 24. atalean ezarritakoa betetzen ez duen merkealdiko salmenta gauzatzea.
- n) 25. atalean ezarritakoa betetzen ez duen soberakinen salmenta gauzatzea.
- ñ) 26. eta 27. ataletan ezarritakoa betetzen ez duen edo aldez aurretik jakinarazi ez den azken-salmenta gauzatzea.
- o) 28. atalean ezarritakoa betetzen ez duen sustapeneko salmenta gauzatzea.
- p) 29. atalean ezarritakoa betetzen ez duen salmenta automatikoa gauzatzea.
- q) Piramide edo katea gisako salmentan kontsumitzaile eta erabiltzaileez baliatzea.
- r) 31. atalean ezarritakoa hausten duten zozketa bidezko merkataritza-iharduerak.

s) Uko edo aurka egitea agintariak eta haien kudeatzaileek lege honen eta hau garatzen duten arauen jatorri-lanak gauzatzeko eskatzen dituzten datuak emateari edo eskatzen duten informazioa eskuratzen laguntzeari, bai eta informazio desagokoa, osoa ez dena edo faltsua ematea ere.

2.– Arau-haustek arinak, larriak edo oso larriak izango dira.

39. atala.– Arau-hauste arinak.

Arau-hauste arina lege honetako eta horren garapenerako araubideko erabakiak ez jarraitzea da, diru-ondorio zuzenik ez duenean eta kontsumitzaileei kalterik sortzen ez dienean, larri edo oso larritzat hartzen ez bada.

40. atala.– Arau-hauste larriak.

Larritzat hartuko diren arau-haustek ondorengoak izango dira:

a) Arau-hauste arinak behin eta berriz egitea.

b) Diru-ondorio zuzenak dituztenak edo kontsumitzaileei kaltea sortzen dietenak.

c) Osasunaren inguruko arau-hauste larriekin batera gertatzen direnak.

e) 24. atalean adierazitako aurrerapenez eta zegokien prezioarekin salgai ez zeuden produktuak merkealdian saltzea.

g) 38. artikuluko 2. paragrafoko s) idatz-zatian jasotako arau-haustek, ezezkoa edo jarkitzea errepikatua denean edo agintarienganako edo haien agenteenganako hertsapen, mehatxu edo bestelako edozein presiorekin batera datorrenean.

h) Arauak hausten dituzten iharduerak eteteko eskakizuna ez betetzea.

41. atala.– Arau-hauste oso larriak.

Oso larritzat hartuko diren arau-haustek ondorengoak dira:

a) Arau-hauste larriak behin eta berriz egitea.

b) Osasunaren inguruko arau-hausteekin batera gertatzen direnak edo gizakien segurtasuna arrisku larrian jartzen dutenak.

c) Gehiegizko irabazpidea ematen duten edo ekonomia-antolaketa larriki aldatzen duten arau-hauste larriak.

d) Kontsumitzaileei kalte larriak sortzen dizkietenak.

42. atala.– Berriz egitea.

Arau-haustek berriz egin direla esango da izaera bereko arau-hauste bat egin zenetik urte bat igaro baino lehen gertatzen denean, erabaki finko batez hala onartzen bada.

43. atala.– Zigorrak.

1.– Arau-hauste arinak 25.000 eurorainoko isunekin zehatuko dira.

2.– Arau-hauste larriak 150.000 eurorainoko isunekin zehatuko dira. Muga hori iritsi ahal izango dute udalek kalez kaleko salmentaren arloan.

3.– Arau-hauste oso larriak 900.000 eurorainoko isunekin zehatuko dira. Zehapen horiek ezartzeko organo eskudunak honako hauek izango dira: merkataritzaren arloa egotzirik duen saileko titularrak, 120.000 euroraino, eta Jaurlaritzaren Kontseilua, 120.001 eurotik 900.000 euroraino.

4.– Jaurlaritza Batzarrak, osasunerako arrisku handia edo diru-galera larria edo gizartean eragin handia ekar lezaketen arau-hauste oso larriak gertatuz gero, araua hautsi duen enpresa edo merkataritza-etxea behin-behingo ixtea erabaki dezake, bost urtez gehienez. Halakoetan, Gizarte-alorreko Arau-hauste eta Zigorrei buruzko apirilaren 7ko 8/1988 Legearen 39. atalean ezarritakoa aplikatuko da.

5.– Atal honetan zigorretarako adierazitako kopuruak Jaurlaritza Batzarraren dekretuz aztertu eta eguneratu ahal izango dira, hiru urtez behin eta jendearentzako salneurrien erakuskariaren eboluzioaren arabera.

44. atala.– Beste administrazio-iharduera batzuk.

1.– Har daitekeen erabakiaren eraginkortasuna ziurtatzeko asmoz, espedienteari hasiera emateko agintzen duen agintaritzak erabaki dezake faltsututako salgaiak, iruzurrezkoak eta bereizgarririk gabeak edo merkataritzarako ezarri diren gutxieneko baldintzak betetzen ez dituztenak bada-ezpada bahitzea. Behin-behineko neurri hori arrazoitutako akordioz hartuko da, doakionari entzunaldia eman ondoren.

2.– Aurreko idazatian ezarritako baldintza berak izanez, derrigorrezko baimenak ez dituzten merkataritza-etxe eta ezarkinak itxi ahal izango dira, edo merkataritza-iharduera eten, akatsak zuzendu edo eskatutako baldintzak bete arte.

3.– Espedientea erabakitzea dagokion agintaritzak, zigor osagarri gisa, agin dezake faltsututako salgaiak, iruzurrezkoak eta bereizgarririk gabeak edo merkataritzarako ezarri diren gutxieneko baldintzak betetzen ez dituztenak konfiskatzeko. Konfiskatzea, zigorraren eragin osagarri gisa, zigorraren arau beretara egokituko da.

4.– Era berean, zigor-organoak agin dezake osasunerako arrisku larria, diru-galera handia edo gizartean eragin garrantzitsua duten arau-hauste oso larriak gertatzen direnean, behin-betiko zigorren publikitatea, araua hautsi duena zordunduaz.

45. atala.– Zigorren mailaketa.

Ezar daitezkeen zigorren mailaketarako kontuan izango da beti ere arau-haustearen gizarte-eragina, egilearen espekulaziozko jokabidea, arau-haustea ekarri duen eragiketaren kostua guztira, harekin lortutako irabazia, saldutako zerbitzu edo produktuen izaera, araua hautsi duen merkataritzan duen lekua, sortutako kalteak eta araua hautsi duenaren asmoa edo behin eta berriz egitea.

46. atala.– Ikuskapena.

Eusko Jaurlaritzak eta udalek, jagote-zereginak gauzatzerakoan, merkataritzako produktu, iharduera, ezarkin eta etxeak ikuskatu ahal izango dituzte, bai eta horiei buruzko behar adina informazio enpresei eskatu ere.

47. atala.– Zigortzeko ihardunbidea.

Lege honetan azaldutako arau-hausteei zigorrak ezartzeko eta erabakien aurka jar daitezkeen errekurtsioetarako ihardunbidea, indarrean dauden administrazio-ihardunbideari buruzko arauak ezarritakoa izango da.

48. atala.– Indargaltzea.

1.– Lege honetan aurreikusitako arau-hauste eta zehapenek honako epe hauetan galduko dute indarra:

- a) Arau-hauste arinak: urtebetera.
- b) Arau-hauste larriak: bi urtera.
- c) Arau-hauste oso larriak: hiru urtera.

2.– Arau-hausteen indargaltze-epa horiek gertatu diren egunetik hasiko da kontatzen.

Doakiona jakinaren gainean egonik, zigortzeko ihardunbidea hasteak indargaltzea etengo du, eta zigor-espedita hilabete baino denbora luzeagoz geldirik egongo balitz, ustez arduraduna denak zerikusirik izan gabe, indargaltze-epaek berriz aurrera egingo luke.

3.– Zigorren indargaltze-epa zigorra jartzeko erabakia indarrean jarri eta biharamunetik aurrera hasiko da.

Doakiona jakinaren gainean egonik, egiteratzeko ihardunbidea hasteak indargaltzea etengo du, eta epeak berriz ere aurrera egingo du, arau-haustea zerikusirik izan gabe ihardunbide hori hilabete baino denbora luzeagoz geldirik badago.

VI. IDAZPURUA

MERKATARITZA IHARDUERARI BURUZKO ADMINISTRAZIO-EKINTZA

49. atala.– Antolamendu-hatsapenak.

Administrazioko ekintza lehia aske eta leialaren eta kontsumitzaile eta erabiltzaileen bidezko interesen defentsarako hatsapenen arabera bideratuko da, merkataritza-iharduera arrazo-izkotu eta berritzea eta merkatuaren gardentasuna lortzeko behar adina neurri erabakiko direlarik.

50. artikulua.– Merkataritza-egituren eraberritzea.

1.– Eusko Jaurlaritzak, merkataritzaren arloko sail eskudunaren bitartez, lurraldeko merkataritza-egiturak eraberritzea bilatzen duen jarduketa oro aurrera eramango du, eta batez ere honetara bideratuak:

- a) Merkaturatzeko teknika eta bitartekoak modernizatzen.
- b) Banaketa-prozesuko kostuak arrazionalizatzen eta murrizten.
- c) Merkataritzako enpresen artean taldekatze edo unitate integratuak osatzen.
- d) Merkataritza-jardueran ari diren edo arituko direnentzako lanbide-irakaskuntzak antolatzen, hezkuntzaren eta lanaren arloetako sail eskudunekin lankidetzan.
- e) Merkaturatzeko egitura eta prozesuak hobeto ezagutzera bideraturiko azterlan eta ikerketak egitera.
- f) Merkataritza-azpiegituren akatsak zuzentzen. g) Merkataritza-enpresetarako laguntza teknikoa ematera.

Horrelako jarduketak egiten dituenean, Eusko Jaurlaritzak tokiko merkataritza modernizatzeko aldera merkataritza bideratzeko udal-planak dauzkaten udalekiko lankidetzak indartuko ditu, baita beste erakunde publiko eta pribatu batzuekiko lankidetzak ere, bidezko hitzarmenak izenpetuz edo bilatzen diren xedeak lortzeko egokien gertatzen den eran.

2.– Jaurlaritzak sustapen-ekintza publikoa burutuko du eta, horretarako, hartu beharreko neurriak hartuko ditu eta jarri beharreko baliabideak jarriko ditu, merkataritza-lehiakortasuna sustatzeko ekintzen alorrean eta zortzi urteko epearen barruan, xehekako merkataritza esparru berrira egokitzeko plan bat bultzatze aldera, sektorea Europar Batasuneko barne-merkatua partekatzen duen herrialdeetako enpresen lehiakortasun-maila baliokideetan kokatzeko.

3.– Artikulu honetako 2. paragrafoan aipatutako xehekako merkataritza egokitzeko planak honako gai hauek jasoko ditu:

- Merkataritza-enpresen modernizaziorako ekimenak garatzea, garapen horrek enpresaproduktibitatea hobetzea, kalitatea areagotu eta lehiakortasuna hobetzea eta kontsumitzaileentzako prestazio eta zerbitzu berriak sortzea ekarriko dituelarik.

- Enpresa-egokitzapeneko prozesuak, enpresaren funtzio desberdinen kudeaketarekin lotutako berrikuntza eta teknologiaren modernizazioa faboratuz.

- Enpresa-lankidetzarako tresnak, sektorearen atomizazio-efektuak eta merkataritza-egituren neurriak aldatzearen efektuak arintzeko.

- Lankidetzako egitura publiko-pribatuak sortzea, hirigintza nahiz enpresa mailako udalestrategiak garatzeko, estrategia horiek udal-inguruneak hiri-ekonomiaren gune gisa balioetsiko dituzten merkataritza-ardatzen bitartez garatuko direlarik.

- Jardueraren eskualdatzea edo oinordetza.

- Gizon eta emakumeen enpleguetako generoeraginaren azterketa, bai lanpostuen kopuruari, bai eta sortu beharreko enpleguen lan-baldintzei edo kalitateari dagokienez.

4.– Udalek, lege honen esparruan eta xehekako merkataritza egokitzeko planean jasotako jarraibide, programa eta ekintzen arabera, merkataritza bideratzeko planak egikaritu ahal izango dituzte; plan horietan, udal eremurako, merkataritzaren arloan iritsi beharreko helburuak eta horiek lortzeko hartuko diren berriak sustapen-neurriak zehaztuko dituzte. Plan horiek arlo honetan Euskal Autonomia Erkidegoaren Administrazioako sail eskudunak merkataritzaren arloan ezartzen dituen politika eta sustapen-bideekin elkar hartuta egingo dira. Irtsi beharreko helburuen artean, lehentasuneko zat hartuko da hiriko merkataritza-banaketa egituraren iraunaraztea ziurtatzea.

Plan horiek, dena dela, udaletako hirigintza-planek merkataritza-erabileraren inguruan jasotzen dituzten aurreikuspenetara egokitu beharko dira.

Planek iraupen mugatua izango dute, zazpi urtekoa, eta udal bakoitzak onartuko ditu, behar izanez gero, udal-plangintzako aholku-batzordeak eta merkataritzaren arloko kontseiluak edo antzeko organo batek txostena egin ondoren.

Planek udalerrri bati baino gehiagori eragiten dietenean, udalak elkartu egingo dira, eta merkataritza bideratzeko plan mankomunatuak bertako udal guztiek onartu beharko dituzte.

VII. IDAZPURUA

MERKATARITZA BATZORDE AHOLKULARIA

51. atala.– Merkataritza Batzorde Aholkularia.

1.– Merkataritza Batzorde Aholkularia merkataritzako gaietan aginpidea duen sailaren organo aholku-emailea izango da, lege hau araudi bidez garatzeko eta merkataritza-banaketaren alorreko sustapen-politikarako ere. Haren zereginak, osaketa eta iharduera-arauak araudi bidez garatu beharko dira.

2.– Batzorde horretan ordezkariak izango dute:

- a) Eusko Jaurlaritzak.
- b) Foru-aldundiek eta udalek.
- c) Merkataritza-enpresek euren erakundeen eta merkataritza-ganbaren bitartez.
- d) Langileek, sindikatu indartsuenen bidez.
- e) Kontsumitzaile eta erabiltzaileek, euren erakundeen bitartez.
- f) Merkataritza-gaietan aginpidea duen sailak batzordearen onerako beharrezkotzat hartu eta izendatutako teknikari eta adituek.

ALDI BATERAKO ERABAKIAK

LEHENA.–

Arautu gabeko kaleko salmenta gauzatzen den udalerrietako udalek, lege hau indarrean jartzen denetik hasita, gehienez sei hilabeteko epean arautu beharko dute.

BIGARRENA.–

Harik eta udalek beren hirigintzako plangintza egokitzen ez duten arte, edonola ere 2009ko abenduaren 28a baino lehen, lege honetako 13. artikuluan ezartzen diren aurreikuspenetara eta Saltoki Handiak Antolatzeko Lurraldearen Arloko Planean –lege honen azken xedapenetako hiru-garrenean adierazitakoari lotuz berrikusita– jasotzen diren aurreikuspenetara, aipatutako artikuluan aurreikusitako araubidea aplikatuko da tarte horretan, artikuluko horri Merkataritza Jardueraren maiatzaren 27ko 7/1994 Legea aldatzeko azaroaren 10eko 7/2000 Legean eman zitzaion idazkerarekin aplikatu ere, bai eta lege horren garapenerako emandako erregelamendu- arauak ere.

INDARGABETZEKO ERABAKIA

Maiatzaren 19ko 9/1983 Legea eta otsailaren 19ko 3/1986 Legeak eragindako aldaketa indarririk gabe geratzen dira. Merkataritza-antolaketa buruzko gainontzeko arauak indarrean egongo dira lege honen aurkakoak ez badira eta legearen garapenerako erabakiek indargabetzen ez dituzten arte.

AZKEN ERABAKIA

Eusko Jaurlaritzari lege honetan oharrekin ematen den guztia garatu eta egiteratzeko beharrezkoak diren erabakiak hartzeko baimena ematen zaio.